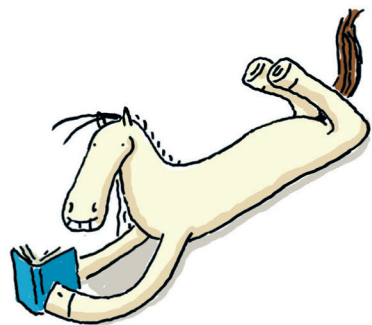


Золтан Циган

ЧУДО И ПАКОСТ



Рисунки: Андрам Бараняи

Нели Димова е преводач на романи, есета, разкази и пиеси от унгарски език, редактор на преводи от унгарски, както и организатор на събития в Унгарския културен институт. През своя над 30-годишен професионален път е участвала в творчески резиденции за превод и е печелила стипендии от множество унгарски културни организации.

Чуго и Пакост
Золтан Циган

© Csoda és Kósza, Zoltán Czigány, 2017

© Pagony, 2017

© Золтан Циган, автор, 2017

© Нели Димова, преводач, 2021

© Андраш Бараняи, художник, 2017

© Георги Вълков, художник на българския текст, 2022

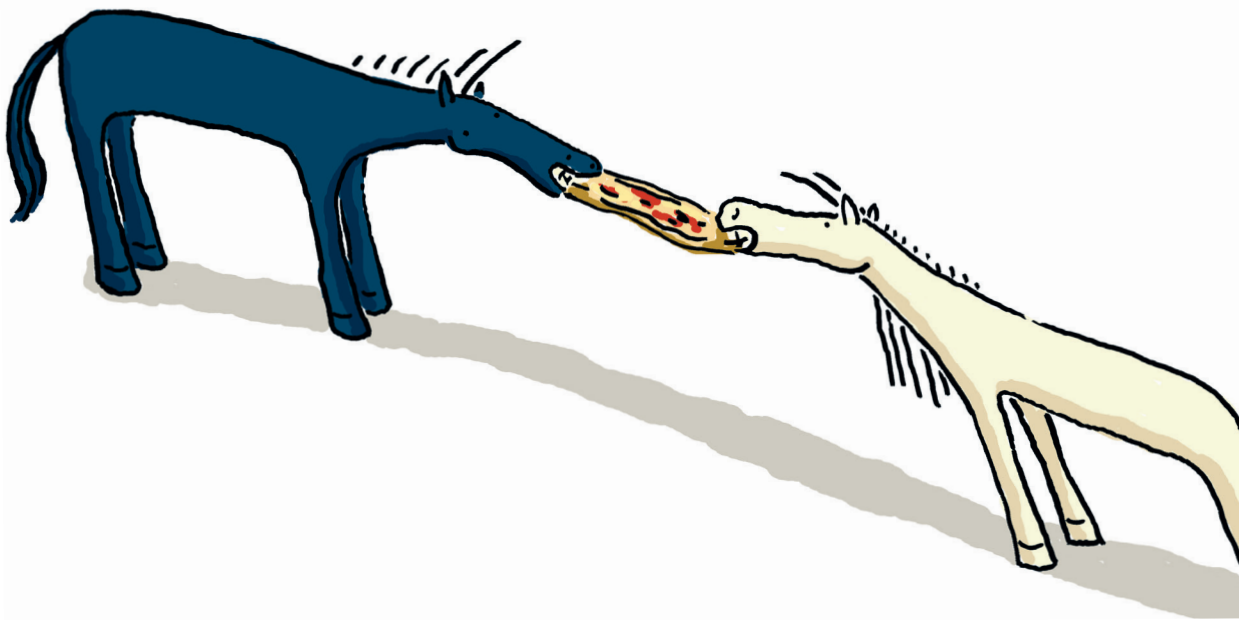
© издателство „Ракета“, 2021

Издателство „Ракета“ е импринт на „БГкнига“ ЕАД.

ISBN: 978-619-229-072-6

Всички права са запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде използвана, копирана, сканирана или разпространявана в електронен вид без писменото разрешение на издателя.





ЧУДО и ПАКОСТ в пицарията

Докато си пасяха пред обора в Гьодьольо, Чудо и Пакост видяха как леля Ержи и мъжът ѝ бързат към раздрънканото си тракторче и сядат в него. После чичо Шайо нервно измърмори:

- Хайде, Ержи, ще закъснеем за новата пицария! Толкова съм гладен, че мога да изям дори вълк!

Пакост, в чиято глава нещата често се оплитаха, се зачуди:

- Сигурно отиват на лов за вълци. Изглежда, чичо Шайо ще яде вълци!

- Няма да яде вълци! Как изобищо ти хрумна?! - възмути се Чудо. - Той спомена някаква пицария.

- И в пицарията очевидно ще яде вълци. Чух го, че можел да изяде вълк. Иначе щеше да каже, че ще изяде пица.

В същото време тракторът запърпори и собствениците му отпрашиха към новата пицария.

- Каква ли е тази пицария, в която сервират вълци? - продължи да размишлява Пакост.

- Пицарията е гостилница - обясни му Чудо. - Впрочем и аз чух за нея, наблизо е, намира се в края на гората.

- А какво означава „пица“?

Тогава Чудо, който беше чудно умен кон, му разказа що е то пица.

Мина един ден, после още един ден, но Пакост не спираше да го гложди любопитството. Искаше да разгледа пицарията. Така че, когато една вечер леля Ержи и чичо Шайо отидоха в Гьодьольо, за да послушат тържествения концерт в Аграрния университет, Пакост рече:

- Това е моментът. Искам да ям вълци! Да отидем в пицарията!

- Не се казва така - изиштка му Чудо. - Казва се: Гладен съм като вълк“. Хайде да отидем в пицарията! Стига само сме го приказвали.

И прегруснаха. Спретнатата дървена къщичка с надпис: „ПИЦАРИЯ „ПУСТАТА“ наистина се намираше в края на гората.

Понечиха да влязат, но на вратата висеше табела. Чудо я прочете.

- Не можем да влезем - каза на Пакост.

- Защо?

- Виж какво пише!

Пакост започна да чете.

- Затворени външни лица! Леле! Тук не само сервират вълци, ами и затварят! Може би ще е по-добре да си ходим, преди и нас да ни затворят!

- Не че нас ще ни затворят, ами вътре се случва събитие, затворено за външни лица - разясни Чудо. - Кое то означава, че сега не може да влязат гости, защото ще идват гости.

- Ама и ти си един умен жребец! - подсмихна се Пакост.

- Значи, че гостилницата вече е ангажирана за други хора и ние не можем да влезем - опита се да обясни Чудо.



Главният келнер беше плешив, мустакат мъж. Когато ги чу да си говорят, погаде глава навън.

- Какво става, коне? Какво желаете?

- Дойдохме да видим новата пицария.

- И щяхме да си похапнем пица и вълци! - догаде Пакост. - Но виждаме, че събитието е затворено за нас.

- Че просто е затворено - поправи го Чудо.

- И че ще идват гости, затова не могат да влизат гости.

- Тъй, тъй - поклати глава мустакавият главен келнер. - Там е работата, че днес тук ще обявя министърът Елек Кратунков. Можем да приемем само него! Той е много важен гост. Ще му приготвим най-добрата, най-вкусната пица. И нищо не бива да го смуцава. Но сега, като ви видях, ми хрумна нещо! Я влезте!

И покани двата коня в пицарията. Като чу чаткането на копитата, се показа и готвачката - съпругата на плешивия, мустакат келнер. Госпожа Ема беше толкова дебела, че все едно самата тя бе изяла всичката храна и не бе оставила и хапка за госта.

- Слушай сега, Ема, каква фантастична идея имам! - въодушеви се главният келнер. - Това е пицария „Пустата“. Ще го иде гостоподин министърът. Ще види, че в нашата гостил-

ница дори конете ядат пица! Ще настаня тези

два коня тук, отзад, и когато министърът Елек Кратунков пристигне, те тъкмо ще си похапват от пицата. Какво ще кажеш?

Министърът никога няма да забрави това място. Ще се прочуем по целия свят. Хората ще прииждат на тълпи. В нашата гостилница дори конете ядат пица! Пицария „Пустата“ с коне! Ще бъдем номер едно! Фантастично! Нали така, Емичка?



- Ъхъ - успя само да изхъмка Ема, защото устата ѝ беше пълна и не можеше да каже нищо повече. Търкулна се обратно в кухнята и продължи да готви.

Плешивият мустакат мъж развълнувано запогскача около госпожа Ема.

- Ох, министърът ще гоїде всеки момент! Когато той влезе, конете вече трябва да ядат, но трябва тъкмо да започват, за да види пред тях красивите кръгли пици. Само че когато министърът пристигне, трябва и неговата пица вече да е готова, за да му я поднесем веднага!

Ето защо леля Ема се захвана да пече нови и нови пици, за да има от тях, като пристигне господин министърът. Първо опече само три, после четири, после пак три и отново четири, после вече разбъркано, защото министърът все не се появяваше. Той закъсняваше, пиците се трупаха на купчина, а конете бяха гладни. Накрая и Чудо призна:

- Сега и аз бих изял един вълк! От два часа постоянно усещам миризмата на прясно изпечена пица и не мога да ям от нея. Кога най-после ще



е готова?

Пакост рече:

- Ей сега ще туря всичко в ред. Отивам да видя какво е положението.

Стана и препусна към кухнята. Пъхна си носа, после и главата заедно с ушите, после врата, накрая почти цялото си тяло. Само задницата му влезе трудно, защото предназначено за нея място вече беше заето от задните части на леля Ема.

- Ай! Що за работа е това? Какво прави този кон в кухнята? - разпищя се от страх госпожа Ема, обърна лопатата и пиците се изсипаха в огъня. Започна да ръкомаха, да удря, престилката ѝ се подпали, всичко около нея изпопада - солница, захарница, брашно, тупнаха конфитюрите, компотите, бирените шишета, винените бутилки и безалкохолните напитки. За един миг цялата кухня се обърна с краката нагоре.

- Помощ! - изкреця госпожа Ема. - Помощ! Какво ще правя?

- Няма проблеми. Аз ще разчистя терена - успокои я Пакост и така ритна госпожа Ема по задните части (впрочем не му беше трудно да ги намери), че готвачката отлетя на двеста и четирийсет метра и пльосна на земята далеч-далеч от пицария „Пустата“. Щом Пакост остана сам в кухнята, веднага се захвана за работа - излапа всички пици, застинали в очакване на министъра и на конете, които щяха да ядат отзад. Омете всичко, до последната ханка, защото беше огладнял като вълк. Изяде двайсет и четири пици. Тъкмо се унасяше, когато остър звук про- низа слуха му. Отдалеч прогърмя развълнуваният глас на главния келнер:

- Пристигна господин министърът. Виждам колата му! Издва господин министърът!

Влезе в кухнята и зяпна. Видя безпорядъка, видя гремеция кон, но не видя госпожа Ема и най-вече - не виждаше пиците.

- Какво се е случило тук? Къде е готвачката? Къде са пиците?

Отвън се чу скърцане на кола, простързване, спирачки и затваряне на врати. А после някой страшно изруга. Господин министърът се беше препънал във веригата, от която висеше уведомителната табела, че в пицарията има събитие, затворено за външни лица.

- О, извинете! - върна се с подскок на вратата плешивият мустакат келнер и уплашено покани Елек Кратунков да седне на едната маса.

- Моля, седнете, господин министър! Тук можете да хапнете най-хубавата пица.

- Например вълча пица - подметна Чудо от ъгъла, защото вече и на него му се щеше такава.

Келнерът се втурна в кухнята.

- Виж какво, кон такъв! Не знам какво си направил, но ако не искаш да те опека и да те сервирам под формата на конска нагеница, ще ми направиш пица тук и сега! За господин министъра! Разбра ли?

- За кого? - прозина се Пакост.

- За господин Кратунков! - изрева келнерът, сетне уплашено зашепна. - За господин министъра, за уважаемия господин министър, животно такава!

Пакост много се уплаши. Не от рева, не от заплашителния шепот, а от израза „конска нагеница“. Внимателно подаде глава през вратата, за да поиска помощ от Чудо, но от приятеля му



нямаше и следа.

- Офейкал е - изпръхтя Пакост. - Или вече е станал на конска надевица. Какво да се прави, ще трябва аз да пека пицата.

Докато я ядеше, беше разбрал що за чудо е това, така че реши да приготви нещо подобно.

- Беше сплескана, кръгла и студена, бррр, пррр! Значи трябва да приготвя нещо сплескано, кръгло и студено!

Огледа се в кухнята и веднага забеляза едно ведро. Незабавно разпозна в него формата. Обърна го с дъното нагоре и се стовари отгоре му. Тенекуеното ведро се сплеска като палачинка и придоби смачкана кръгла форма. Докато се сгъваше, крайчецът ѝ се беше получил малко по-дебел, тоест стана точно каквато е коричката на пицата. Средата ѝ пък беше по-тънка, защото се състоеше само от един слой - от дъното на менекуеното ведро.

- Е, с това съм готов - обяви тържествено Пакост. - Сега вече само трябва да сложа отгоре всичко възможно.

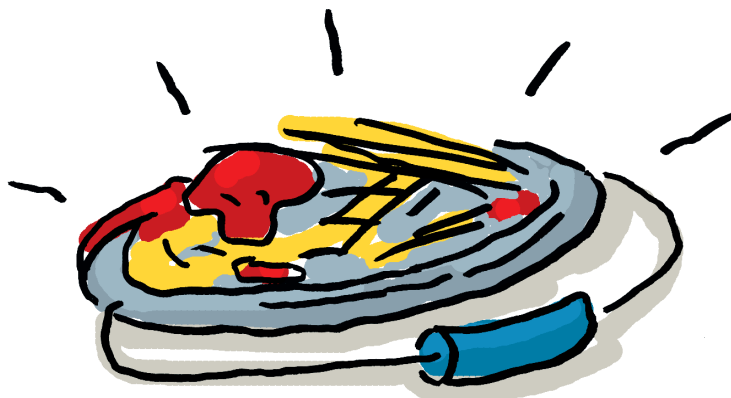
И тогава зърна метлата в ъгъла.

- Имаше нещо подобно отгоре.

Защото метлата, и по-точно нейните жълти и тънки сламки, много напомняха на Пакост за настързания кашкавал. Пакост отвори широко уста, отхапа сламките и ги изплю върху смачканото менекуено ведро.

- Трябва още нещо - отбеляза и мъдро кимна.

Извърна едно чекмедже и видя в него няколко стари резачки за пица. Може би те му напомниха за резенчетата домати, може би за друго - във всеки случай той отскубна със зъби кръглице, остри метални кръгчета



от гръжките. Поръси ги върху тенекиеното ведро и върху сламките от метлата и започна да им се наслаждава.

- Как бляскат само!

Сега вече му дойде настроение да готви. Намери в ъгъла едни ботуши, издърпа връзките им и овърза с тях пицата. Освен това изсипа отгоре една кофичка сол, две кофички червен пипер, две кофички брашно и една кофичка пирони. Накрая надникна под масата, защото си спомняше, че върху пицата имаше и някакъв сос. Той, разбира се, не знаеше, че му викат кетчуп, нито пък че в Италия не слагат кетчуп върху пицата, но тук, в пицария „Пустата“, естествено, слагаха. Та, с една гума, надникна под масата и намери там туба смазочно масло, което се използваше за градинските машини, но келнерът го сгръжеше тук. Пакост го изля цялото върху почти готовата пица.

Главният келнер надникна развълнуван.

- Какво става, дивак такъв, направи ли нещо?

- Естествено, пицата е готова! – рече доволно Пакост и подаде пицата, направена от тенекиено ведро, сламки, пирони, парченца от машинка за рязане на пици, връзки за обувки и други щуротии. Любуваше се на плуващите в маслото пластмасови перли от скъсаната огърлица на госпожа Ема, които накрая бе поръсил отгоре.

- Пицата на господин министъра е готова! – заяви гордо.

Главният келнер зяпна.

- Това ли? Пица?

- Взимайте, взимайте – окуражи го Пакост. – На господин министъра ще му хареса.

Келнерът отнесе уплашен и с треперещи ръце готовата страхотия. Елек Кратунков се усмихна, погледна пицата, издаде странни протъръващи звуци и се опита да отреже тенекиеното ведро с нож и вилица. Не успя. На челото на келнера изби канка пот, която се спусна по врата му. „Ей сега ще избухне скандал“ – помисли си. Стреснато обърна поглед към Пакост, който ухилен показа рошава си четина през кух-



ненската врата.

- Да отхапе - извика от вратата.

- Господин министър, отхапете! - прошенна обезпокоен мустакамият плешив главен келнер.

- Отхапете, господин Крамунков! - изцивили весело от вратата Пакост.

- Аха! Значи аз да отхапя трябва! - каза министърът Елек Крамунков. Обикновено съставяше подобни изречения, защото в голямата му, жълтеникава и кратункоподобна глава гумите лесно се омесваха. Отвори широко уста и захапа тенекиената пица. И понеже имаше превъзходни вносни изкуствени зъби, му падна само едун, който и без това се клатеше. Дори не го забеляза сред останалите перли и гру-



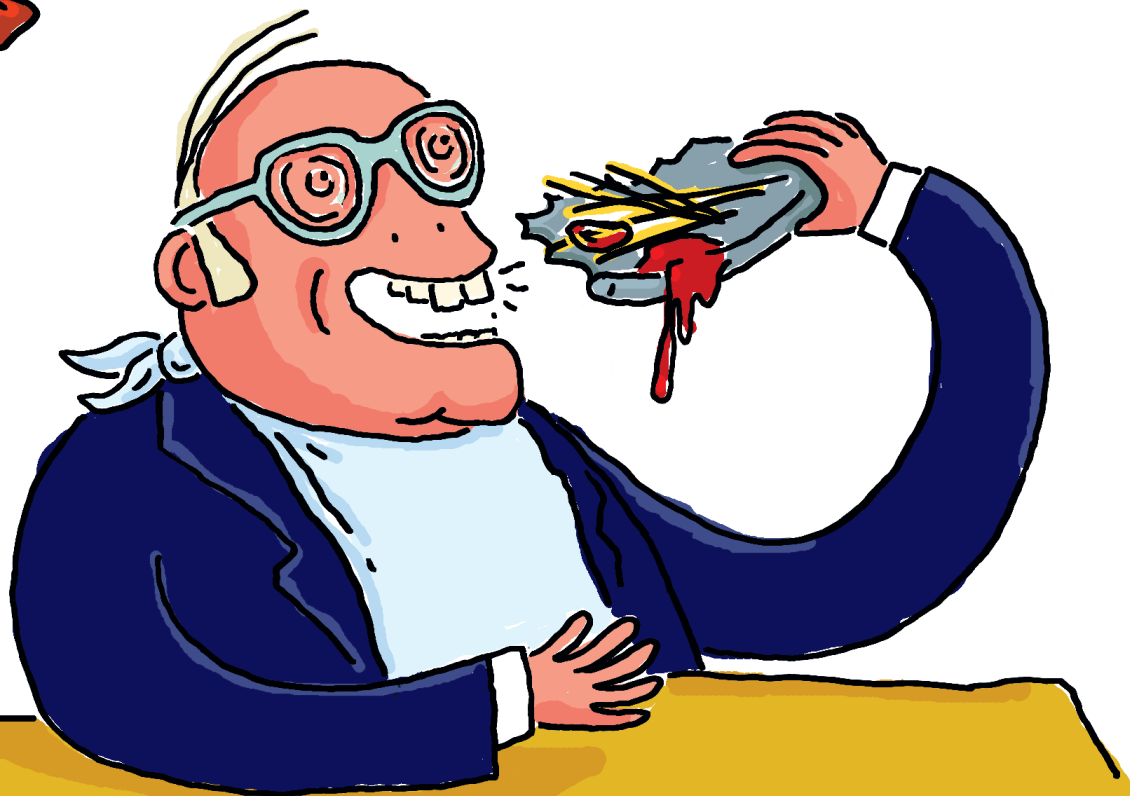
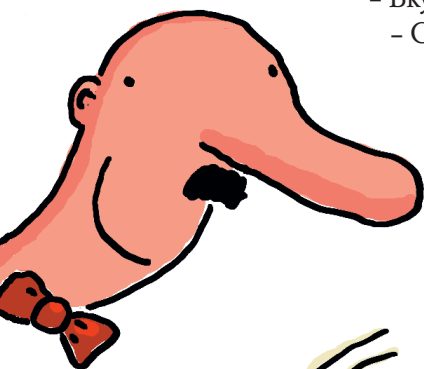
гите гъжджи – изяде и него, а скъпото му, чужбинско изкуствено чене здраво стисна ламарината. Елек Кратунков нагъвваше менекиеното ведро и докато ядеше, се усмихваше. Чак докато не стигна до резачката за пици. Тя малко му срязва езика, но щом усети соления вкус на кръв, си каза само: „А, колко приятно солено!“ и продължи да похапва. В същото време поглеждаше приятелски към потящия се плешив келнер, който взе леко да се поуспокоява, щом чу от господин министъра Елек Кратунков изречения като:

– Вкусно е много за моя вкус!

– О, отлично сготвена е вашата пица!

Келнерът не се интересувахе дали министърът говори правилно, или грукти. Беше щастлив, че Елек Кратунков яде менекиеното ведро.

Добре нахранилият се Пакост известно време ухилено гледаше от вратата на кухнята. Той също се радваше, че господин министърът си похапва сладко-сладко. Радваше се и че на келне-



ра му се разминаха неприятностите, но после внезапно се натъжи.

- Аз излапах всичките пици, господин министърът изяде и последното ведро, а Чудо изчезна.

Но, о, чудо на чудесата, в този момент Чудо мушна голямата си и видимо запотена глава през вратата на пицария „Пустата“.

- Ти къде беше? - попита го Пакост, вече оставил кухнята загърба си.

- В Гьодьолю. В една друга пицария в Гьодьолю. Чух какво се случва в кухнята... Дай тази пица на господин министъра!

- На господин Кратунков? Я го погледни! Вярно, че излапах всичките пици, но спасих гостилницата! Виж го само как сладко си похапва!

Министърът Елек Кратунков тъкмо гъвчеше последната хапка от менекуеното ведро. При тази хубава гледка Чудо веднага прости на Пакост. Дори от радост излапа пицата, която беше донесъл от Гьодьолю.

- Ти все пак си един почтен кон, не си оставил госта да гладува! - извика тихо и бутна с нос Пакост по врата.



Министърът си тръгна доволен. В корема му грънкаха менеквиеното ведро и няколко гребни метални предмета, но не прекалено шумно. Келнерът също беше напълно доволен, защото на сбогуване господин Елек Кратунков му каза:

- После може да се случва насам да гоїда и друг път.

- О! Аз чакам ви с удоволствие! - отвърна му въодушевно келнерът.

Когато огромната кола на министъра отпраши, щастливият главен келнер се обърна към Пакост:

- Ще те взема за главен готвач!

- А, само това остава! - намеси се Чудо. - Няма да намериш друг човек, който да яде менеквиено ведро! Един е Елек Кратунков. И е възможно все пак да не наминава толкова често.

ЗаклЮчителнo изцвилване:

Иии-хи-хи-хи-хи-хи-хи-хи!

Прррр!